

ÄMMÄLÄN

KYLÄSUUNNITELMA

2006

Sisällysluettelo

Kylämme rajat	3
Historiaa	4
Kylätoimikunta ja Sopukka	7
Tuulimylly	8
Kylähistoria	8
Pääsiäsvalkiat	8
Lanttalauree	9
Yhteistyötahoja	11
Vuosi Ämmälän kylässä	12
Ämmälä-Mattila numeroina	15
Elinkeinot	16
Maatalous	16
Muut	17
Yrittäjät	17
Virkamiehet ym	17
Muut	18
Eläkeläiset	18
Muut kyläläiset	18
Asuminen	19
Palvelut	19
Vesiosuuskunnat	19
Tiet	19
Ympäristö	20
Joki ja Kärpäsneva	20
Kauhaneva	21
Soranotto	22
Jätehuolto	22
Yhdistystoiminta	23
Kylän luottamushenkilöt	23
Tavoite	24
Vahvuudet, heikkoudet uhat ja mahdollisuudet	24
Ongelmat ja ratkaisut	25
Toimet ja tekijät	25

Tämä kyläsuunnitelma on tehty “ Karvia Kirien huomiseen” - hankkeen puitteissa. Kesällä 2005 toteutettiin kyläkysely, jonka tulokset on otettu huomioon tätä laadittaessa.

Kirjoittaja Iiris-Maija Koivujärvi-Viitala on kylätoimikunnan pitkäaikainen sihteeri. Luonnos on ollut kaikkien luettavissa kylän internetsivuilla <http://www.saunalahti.fi/%7Eimako/kylatmtk.htm> sekä kyläkokouksessa Sopukalla 5.2. 2006, jossa tämä myös hyväksyttiin.

Kyläläiset ottivat kantaa tähän ja esittivät toivomuksia, lisäyksiä ja tarkennuksia

Ämmälän - Mattilan kyläsuunnitelma tammikuu 2006

Kylämme rajat

Idässä rajana on Nummijoki-Karvianjoki-Kirkkojärvi.
Etelässä mukana Hietaluomantien varren talot Hietaluomalle asti. Lännessä ja pohjoisessa on rajana entinen lääninraja, nykyinen Kauhajoen raja.

Kylän halki kulkee tie numero 6700 Ämmälä-Rahikka tie, Kauhajoelle.
Kylän länsilaitaa kulkee vanha kangasmaantie, josta on yhteys kylään Hietaluomalle, Laitilaan ja Simolaan.

Pohjois-osassa kylää on Pohjankankaan-Kauhanevan kansallispuisto, luonnonsuojelualue.

Kirkkojärven länsipuolelta on tie Kauhajärvelle, Latikkatie ja myös Auneskylän tienä tunnettu.

Historiaa

Ämmälän kylä sijaitsee Karvian kunnan luoteiskolkassa, Kauhajoen rajanaapurina, Karvianjoen länsipuolella. Nykyinen Ämmälä koostuu kolmesta kylästä: Ämmälästä, Kauhakorvesta ja Urhoperästä. Kylät on asutettu suhteellisen myöhään, ensimmäiset talot kirjataan Ämmälänkylään 1760-luvulla, Kauhakorpi asutetaan 1790-luvulla ja Urhoperä vieläkin myöhemmin.

Ennen vakituista asutusta Ämmälä oli ikaalislaisten eränavainta-alue. Kuluneen 200-vuoden aikana Ämmälästä kehittyi puhtaasti maataloudesta elävä kylä. Kaikkien kolmen kylämaisemaa kuvaa isot peltoaukeat. Ämmälänkylän pellot ovat pääosin Karvianjoen ja Kirkkojärven rannoilla - Kärpäsnevalla, Kylän kaikki pellot ovat viljelyksessä ja suurimmalta osin salaojitettut.

Suurimmillaan Ämmälän väkiluku on ollut toisen maailmansodan jälkeen aina 1960-luvun alkuun asti. Ämmälän koulu perustettiin 1920-luvun lopussa ja suljettiin 1970-luvulla oppilaiden puutteesta. Koulurakennus on nyt yksityisen hallussa, mutta monilta osin entisessä kunnossaan.

Kauppoja kylissä on ollut parhaimmillaan kolme. Kauhakorvesta oli Osuuskauppa ja Ämmälässä Uunonkauppa ja Valttun kauppa. Osuuskauppa on nyt asumiskäytössä, Valttun kauppa ympärivuotisena loma-asuntona ja Uunon kauppa perikunnan hallussa asumattomana.

Postilla oli sivutoimipiste Majurilla, mutta toiminta loppui, kun postinkantaja Lauri Majuri jäi eläkkeelle.

Kylässä ei ole kuin yksi julkinen linja-autovuoro viikossa, Kauhajoki-Tampere reitti ajetaan sunnuntai-iltaisain.

Asiointiliikenne loppui käyttäjien puutteen takia.

Harrastustoiminta on aina ollut vilkasta. Ämmälässä oli oma urheiluseura, joka sulautui Karvian Kiriin. Koulun toiminnan aikaan kylässä oli innokasta näytelmätoimintaa.

1980-luvulla kylässä toimi hyvin epävirallinen KÄPS, eli Kärpäsnevan pallo (tai pullo)seura; se osallistui puulaakipeleihin kirkonkylän Urheilutalolla sekä sen jäsenet harrastivat tikanheittoa valtakunnankin tasolla.

Kylän historiaan tutustuu parhaiten kyläkirjamme sivuilla. Ämmälä-Kauhakorpi-Urhoperä kivikaudesta nykyaikaan.

MATTILAN KYLÄ

Mattilan kylä on asutettu jo 1600-luvun alkupuolella, ja sieltä asutus on levinnyt Ämmälään ja Kauhakorpeen

Kylätoimikunta ja Sopukka

Ennen Ämmälässä toimi aktiivisesti Maamiesseura ja sillä kaksi naisosastoa. Nyttemmin näiden toiminta on muuttunut yhteiseksi kylätoiminnaksi. Ämmälän kylätoimikunta perustettiin 1981, ja se on toiminut aktiivisesti koko ajan. Ämmälän maamiesseura, rekisteröitynä yhdistyksenä hankki omistukseensa vanhan asutustilan rakennukset ja vuokrasi sen kylätoimikunnalle 99 vuodeksi. Näistä rakennuksista kunnostettiin talkoilla kansalaisopiston piirinä 1980-luvulla päärakennus kylätaloksi SOPUKAKSI ; kylän koulu kun oli lopetettu ja myyty yksityiselle jo 1970-luvulla.

Pihapiirissä ollutta navettaa kohenneltiin pikkuhiljaa, vähin erin, kunnes 1998 saimme Lieder-rahaa perinpohjaisempaan kunnostukseen. Talkoilla ja myös palkkatyöllä kunnostimme entisen navetan niin hienoksi, että nimesimme sen Sopukan HOVIKSI.

Kesällä 2003 Sopukka maalattiin talkoilla punaiseksi. Talkoissa oli yli 30 henkilöä ja saimme talon maalatuksi yhdessä illassa.

Tuulimylly

Olemme monella lailla hyödyntäneet kylämme menneisyyttä. Aivan kylätoimikunnan alkuaikoina kunnostimme kylän vanhan tuulimyllyn siivet; nyt työ pitäisi uusia, mutta myllyn omistussuhteet eivät ole selvät - se vaikeuttaa nyt toimenpiteitä.

Kylähistoria

1980-luvun lopulla teimme itse kylähistorian kirjan Ämmälä-Kauhakorpi-Urhoperä kivikaudesta nykypäivään” jonka myös itse kustansimme. Nyt on työn alla laajennettu ja uudistettu laitos jonka toivomme valmistuvan painokuntoon syksyllä 2006.

Kirjoitustyö ja taitto tehdään omin voimin nykyaikaisia laitteita käyttäen.

Pääsiäisvalkiat, kokko

Niin kauan kun kylässämme on ollut asutusta, 1790-luvulta asti, on täällä poltettu pääsiäisvalkeita. Viimeisemmät vuodet on kylätoimikunta hoitanut asian, ja valkeille Sopukan markille saavutaan ympäri pitäjää - olemme luoneet siitä oikean kansanjuhlan.

Lanttalauree

Kylämme länsilaidalla kulkee ikivanha kangasmaantie sekä siellä sijaitsee Pohjankankaan-Kauhanevan kansallispuisto. Metsähallitus asetteli suolle pitkospuut ja rakensi lintutornin. Tämän seurauksena matkailu alueelle lisääntyi. Havaitsimme markkinaraon; alueella ei ollut mitään palveluita luonnossa samoille. Aikansa pohdimme asiaa ja päätimme rakentaa sinne “luontomatkailukeskuksen”, vanhaa kunnioittaen ja luontoa säästäten. Hakemuksesta saimme hankkeellemme myös Leader-rahaa, toteutimme suunnitellun hankkeen yhdessä Kauhakorven Erämiesten kanssa.

Lanttalauree oli projektin nimi - vanha murrenana tarkoittaen ylt’ympri, joka puolella. Hankkeeseen kuului investointiosuus, eli Sopukan piharakennuksen kunnostus ja matkailukeskuksen rakentaminen sekä ateriakokonaisuuksien kehittäminen, koulutusta ym.

Aterioita suunniteltaessa pyrimme pääsääntöisesti käyttämään oman kylän tuotteita tai ainakin mahdollisimman lähellä tuotettuja raaka-aineita. Kaikki lähti liikkeelle perunasta ja silakasta, jotka ovat olleet ennen vanhaan kylämme perusravintoa.

Yhteistyötä

Olemme tehneet erilaisia juttuja yhteistyössä monien tahojen kanssa.

Kylässämme sisäiset yhteistyötahot:

- Ämmälän maamiesseura, toimimme virallisissa yhteyksissä tämän yhdistyksen nimissä.
- Ämmälän maatalousnaiset, kylätoimikunta huolehtii maatalousnaisten astiastosta, jota säilytetään Sopukan varastossa.
- Kauhakorven Erämiehet, Lanttalaureen kodan huolto, yhteiset juhlat, mm. Joulurauhanjulistus luonnon eläimille kodan maastossa,

Ulkoisia yhteistyötahojamme ovat:

- Karvian Seurakunta, tilaisuudet Lanttalaureen kodalla ja Sopukalla
- Karvian Vapaa-ajan lautakunta, tilaisuudet mm. Karvian Tapahtumien viikolla, pyöräilytapahtuman järjestäminen kodalle, (aina pyöräilijöitä lähes 100 henkeä),
- Karvian Kiri, mm. mehutarjoilu aina Kirkkojärven ympärijuoksutapahtumassa, toripaikka Karvia-päivillä, penkkien lainausta ym.
- Karvian soittokunta, harjoitustilat Sopukalla ja esiintymiset kylän juhlissa,
- Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys, yhteiset linturetket,
- Pirkanmaan Luonnonsuojelupiiri, yhteiset luontoretket,
- Karvian Nuorisoseuran näyttelijät, yhteiset tilaisuudet,
- Karvian Teatteriyhdistys, esiintymisiä Lanttalaureen kodalla,
- Sarvelan koulu, yhteisiä tilaisuuksia,
- Sarvelan kylätoimikunta, haastekilpailuja,

- Karvian Matkailu ry, olemme jäseninä,
- Satakuntaliitto ja Eija Kannisto, kylän kehittäminen,
- Karvian kalastuskunta, yhteistyö Rantakalaillassa
- Muinais-Kyrön kulttuuriseura Virkan ry:n kanssa alkava yhteistyö, koskien lähinnä Vanhaa kangasmaantietä.
- Romunkeräys-yritys, järjestimme juuri koko kuntaa koskevan metalliromun keräyksen.

VUOSI ÄMMÄLÄN KYLÄSSÄ

Tammikuu huilataan ja suunnitellaan vuoden toimintaa

Helmikuussa herätään... sihteeri laittaa tilit ym. kuntoon.

Maaliskuussa järjestetään laskettelupäivä yhdessä Karvian kunnan vapaa-ajanlautakunnan kanssa, myös Vuorenmaan ratsastustila Kantista on mukana.

Pidetään vuotuinen kyläkokous.

Pääsiäisenä poltetaan pääsiäiskokko!

Lähes 4 metriä korkea kokko kootaan talkoilla, kylän miehet ovat mukana traktoreineen tuoden paikalle jätetuuta ja muuta poltettavaksi sopivaa materiaalia, kuten pahnapaaleja ym.

Vuosisatainen perinnetapahtuma kokoaa satamäärin porukkaa joka puolelta Suomea Sopukalle! Kylätoimikunta myy makkaraa ja kahvia, on arvontaa ja joku kiva kilpailu.

Huhtikuulla saapuvat ensimmäiset muuttolinnut, olemme mukana yhdessä Karvian Valokuvaamon ja Ympäristöyhdistyksen Luontovalokuvatapahtumassa.

Ensimmäiset vieraat saapuvat Lanttalaureeseen!

Toukokuulla järjestetään yhdessä Charter Heinolan kanssa “virkistysmatka”

Helatorstain aattona tutkailemme muuttolintuja Kärpäsnevalla ja kuuntelemme Kankaan kodalla yölaulajalintuja aamuun asti! Yhteistyötahoja ovat Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys, Pirkanmaan luonnonsuojeluliitto ja OK- opintokeskus, mahdollisesti myös Porin lintutieteellinen yhdistys.

Kesäkuussa pyöräillään haastepyöräilyä Kankaan kodalle, mukana järjestelyissä myös Karvian kunnan vapaa-ajan lautakunta.

Haastamme Sarvelan kylätoimikunnan polkupyöräviestikilpailuun Valtun kaupalle.

Tarjoamme juoksijoille ja pyöräilijöille välimatka mehua Karvian Kirin järjestämässä Karvian Kirkkojärven ympärijuoksupahtumassa.

Kesällä järjestämme koko Karviaa käsittävän romunkeräyksen.

Karvian seurakunnan kanssa järjestään Kotaseurat kankaan kodalla. Myös muut tapahtumat mahdollisia.

Heinäkuussa taas huilataan ja lomailaan, mutta palvelemme tietysti Lanttalaureen asiakkaita kodalla.

Elokuun eka viikonloppu ovat Karvian Kirin järjestämät Karvia - päivät.

Karvia- oppaiden kanssa järjestetään kahvit ja lätyt Karvian kiertoajelulla oleville, ja muille mahdollisille Karvian kunnan vieraille.

Sunnuntaiksi varaamme toripaikan markkinoilta ja kylän miehet pystyttävät torikojumme ja naiset paistavat voffeleita ja keittävät nokipannu kahvia, on myös arvontaa. Tämä on tärkein varainhankintatilaisuutemme.

Todellinen kylän sisäisen yhteistyön voimannäyte.

Joka toinen kesä muonitamme Kullaan metsäopiston suoluontokartoittajakurssilaiset Kankaan kodalla viikon kestävän kurssin aikana. Tarjoamme myös saunomis- mahdollisuuden kyläläisten kotona.

Kutsumme Karvian Maatalousnaiset Kankaankodalle sieniretkelle, ja keitämme Iris-Maijan kuuluisaa tattikeittoa.

Syyskuussa

Kutsumme karvian Eläkeläiset kankaan kodalle syömään Ämmälän tapaan keitettyä klimppisoppaa.

Kutsumme kyläkoululaisia Kankaan kodalle tutustumaan paikkaan.

Lokakuussa olemme mukana suunnittelemassa Karvian vapaa-ajanlautakunnan järjestämää tapahtumien viikkoa.

Marraskuulla tapahtumien viikolla järjestämme Sopukalla Kotiruokapäivälliset. Tarjoamme oman kylän tuotteita kotoisesti maustettuna. Suosio on aina ollut taattu.

Tarjoamme esitystiloja Sopukalla ja Kankaan kodalla Willi-Karvia teatterikatselmukselle, tapahtuman järjestää Karvian Teatteriyhdistys.

Tarjoamme yhdessä Karvian Nuorisoseuran ja Teatteri Sampolan kanssa yrityksille pikkujoulupakettia jossa Nuorisoseuran talo Sampolassa Teatteri Sampola esittää ohjelmaa ja ämmälänkyläläiset valmistavat ja tarjoavat ruokaa.

Joulukuussa järjestämme tietysti suositun oman kylän pikkujoulun.

Autamme Kauhakorven Erämiehiä järjestämään Kankaan kodalle

“ Joulurauhan julistaminen luonnon eläimille” tilaisuuden. Muita järjestäjiä ovat Parkanon riistanhoitopiiri ja Karvian seurakunta. Vaikuttava tilaisuus pimeässä yössä ainoina valoina nuotiot ja jätkänkynttilät. Tarjolla puuroa, rusinasoppaa ja glögiä ja torvimusiikkia.

VUODEN MITTAAN

- Julkaisemme tarvittaessa ÄMMÄLÄN SANOMAT lehteä,
- päivitämme kylän kotisivuja internetissä,
- kuljetamme kyläluutaa talosta toiseen,
- tarjoamme Sopukkaa erilaisten kokousten ja juhlien pitopaikaksi,
- otamme tarvittaessa kantaa kylämme tulevaisuutta koskeviin asioihin,
- toivotamme uudet kyläläiset tervetulleiksi kylään,
- annamme syntyneille vauvoille “rotinarahaa”,
- puheenjohtaja ja sihteeri käyvät ahkerasti Karvian matkailu ry:n kokouksissa

- valitamme tiepiiriin jatkuvasti soratien huonosta kunnosta ja hoidosta,
- palvelemme ryhmiä kodalla.

ÄMMÄLÄ- MATTILA NUMEROINA

	Kauhakorpi +Urhoperä	Ämmälä	Mattila	Yht.
Savuja	24	34	27	85
Asukkaita	50	75	66	191
Eläkeläisiä	14	25	23	62
Työllisiä	16	15	17	48
Yrittäjiä	2	6	5	13
Opiskelijoita	4	7	4	15
Koululaisia	5	8	4	17
Alle kouluik.	5	2	2	9
Maanvilj. (+osaaik.)	5	16	6	29

2,2 asukasta taloutta kohden

Eläkeläisiä 32,4%

Lapsia ja nuoria 22,4 % (43 alle 25 v.)

Työttömyys 4,7 % (arvioitu)

LINKEINOT:

1. Perinteinen maatalous

A) Nautakarjatilat (+ viljanviljely)

Leppänen Paavo ja Irja

Pihlaja Matti ja Tanja

Raitaluoma Esa ja Arja

Myllyviita Asko

Mattila Aarno ja Hietikko Tarja

Suominen Tapio ja Päivi

Lypsytilojen tulevaisuus kylässämme ei vaikuta hyvältä, EU:n säännökset puristavat näitä yhä ahtaammalle. Ellei helpotuksia saada, 10 vuoden kuluttua kylässämme on korkeintaan kaksi lypsytilaa, lypsykarja ilmeisesti lähtee tiloilta sukupolven vaihdoksen myötä.

Tilat kuuluvat pääosin lomituspalveluiden piiriin.

B) Viljan viljelytilat (yleensä töissä myös muualla)

15 tilaa

Pellot ovat viljelyksessä ja suurimmalta osaltaan salaojitettut. Peltojen omistus on keskittynyt muutamalle nuorelle isännille, jotka ovat ostaneet naapureittensa pellot viljelystä luopuville. Myös uutta peltoa on tehty.

Kylässä viljellään pääasiassa ohraa ja kauraa, mutta myös ruista ja vehnää. Uutuutena on nyt tullut speltin viljely, jota kolme isäntää on ryhtynyt viljelemään.

Jos EU säädökset tekevät ruokaviljan viljelystä täysin kannattamatonta, monet harkitsevat siirtyvänsä kasvattamaan energiaviljaa (poltettavaksi lämmityskattiloissa). Näin pellot säilyisivät kunnossa, ja ei tarvitsisi tehdä uusia investointeja, sillä olemassa olevalla konekannalla pystytään tuottamaan pelloilla kotimaista energiaa.

C) Muut

Jouni Mäki-Tarkka, porotila
Ruusulinnan kennel
Lampisen kennel

2. Yrittäjät

Yli-Kauhaluoma Marko, muuraus
Käkelä Markku, rekka yrittäjä
Laitila /Pihala ST 1, + grilli
Kirjakauppias (Anne Aho)
Ojanperä Heikki, sorvaamo
Ylimäki Timo, maansiirto
Hietaniemi Helge, Karvian Konepaja Oy, metalli
Erkkilä Erkki, Karvian Kylmäkone ky
Raitaluoma Tero, maansiirtoyritys
Mattila Anneli, laulaja
Kuusela Väinö, konekorjaamo
Länsimäki Ari, koneyrittäjä

Kylämme yrittäjät ovat nuoria tai nuorehkoja, eikä ole näkyvissä 10 vuoden sisällä muutosta heidän toimissaan.

3. Kunnan tai ky:n palveluksessa virka tai vastaava

Iiris-Maija Koivujärvi-Viitala terveystarkastaja
Maija Yli-Kivistö, terveyden hoitaja
Sisko Hietaluoma, hammaslääkäri
Lauri Viitala, maatalouslomittaja
Maria Laaksoharju, kulttuurisihteeri
Maija Länsimäki, toimistotyöntekijä, kunta, tekninen lautakunta
Ari Länsimäki, kunnan tekninen toimi
Tuire Aho, toimistotyöt kunta
Anna-Liisa Mäki-Tarkka, vanhustenhoito

4) Teollisuus ym. työt

Kylämme ulkopuolella käy noin 20 henkilöä, työpaikat pääosin Karviassa.

5) Kylällä asuvat eläkeläiset

Ovat pääosin virkeitä ja nuorekkaita. He ovat kylämme voimavara. He ovat aina valmiina talkoisiin ja nauttivat tehdä yhdessä juttuja yhteiseksi hyväksi.

Osa kylän eläkeläisistä **asuu kirkonkylässä**, mutta siteet kotikylään ovat säilyneet vahvoina, ja hekin tulevat mukaan toimintaan hyvin usein.

Kyläläisiimme kuuluu myös **kotiäitejä, opiskelijoita, koululaisia.**

Ämmälän ja Kauhakorven oppilaat kuljetetaan Sarvelan kouluun, jossa käyvät luokat 1-6.

Mattilankylän lapset kuljetetaan kirkonkylän alakoululle.

Yläkoulu on kirkonkylässä, jonne myös kuljetus.

Sarvelan koulu on pienehkö kyläkoulu ja siihen ollaan tyytyväisiä. Koulun lopettamisesta on kyllä puhuttu, mutta tuskin toteutuu näillä oppilasennusteilla. Koulu on peruskorjattu 3-opettajainen.

Kirkonkylän koulu on myös pieni ja viihtyisä koulu.

Alle 7-vuotiaat

Lasten päivähoitoa ei ole järjestetty, eikä siihen liene suurta tarvettakaan.

Viikonloppukyläläiset

Säännöllisesti ympärivuoden viikonloppuja viettäviä on noin 8 henkeä, jotka suunnittelevat viettävänsä eläkepäivänsä kylässä.

ASUMINEN

Kaikki kyläläiset asuvat omakotitaloissa, rakennusten kunto kohtuullisen hyvä.

PALVELUT

Palveluja kylässä ei ole. Vanhuksien omaiset hoitavat liikuntarajoitteisten ja autottomien asioita, ja auttavat tarvittaessa. Muutamalle eläkeläiselle tuodaan valmis ruoka viikolla päivittäin.

Naapurit hoitavat teiden auraukset ja linkoukset.

Posti kannetaan laatikoihin. Lehdet viikonloppuisin yhteislaatikoihin, joista itse haettava. Ei tuota vielä ongelmia.

Vesiosuuskunnat

Ämmälän-Mattilan alueella toimii useita vesiosuuskuntia. Suurin, Sarvelan-Ylisenpään VOK toimittaa vettä osaan Kauhakorpea, Leppäselle ja Sopukalle. Ongelmana on ajoittain ollut veden ajoittainen huikea rautapitoisuus, joka ilmenee siten, että kraanasta tuleva vesi on kuin selkeytymätöntä sahtia.

Ämmälän vesiosuuskunta toimittaa vettä kanta Ämmälän alueelle. Putket ovat uudistettu vuonna 2002, eikä ongelmia ole esiintynyt.

Mattilan vesiosuuskunta toimittaa vettä Mattilankylään. Kaikki em. vesilaitokset kuuluvat jatkuvan tarkkailun piiriin.

Kauhakorvessa ja Urhoperällä on pieniä kahden-kolmen talon vesiosuuskuntia.

Tiet

Ämmälän ja Mattilan kylien tieolot ovat kohtalaisen surkeat. Kantatie Ämmälän kautta Kauhajoelle on päällystetty vain Kettulan mäkeen asti, siitä alkaa huonosti hoidettu soratie. Kirkkojärven takaa lähtevä Auneskylän tie on päällystetty Kauhajoen rajalle asti.

Teiden hoito ei ole tyydyttävällä tasolla, usein aura-auto viipyy, hiekoitusta ei tehdä, eikä kesällä karhuta tarpeeksi usein.

Yksityistiet

Suurin osa kylämme pikkuteistä on yksiköityjä yksityisteitä. Kunta avustaa vuosittain näiden teiden kunnostusta ja ylläpitoa.

YMPÄRISTÖ

Ämmälä kaikkine kylineen on perinteistä maaseutua, peltoaukeineen ja metsineen.

Joki ja Kärpäsneva

Kylämme itärajalla polveilee Nummijoki-Karvianjoki, Se polveilee metsän halki syvässä kanjonissa. Joella pesii majavia.

Joki tuo jatkuvasti tulvia Kärpäsnevalle, ja vaikeuttaa sen viljelemistä. Toisaalta Kärpäsen pellot ovat muuttolinnuille mainio levähdyspaikka, ja keväisin saattaa havaita monia lintuja, kuten hanhia, suokukkoja, joutsenia, kurkia jne. Kärpänen on määritelty Satakunnan lintutieteellisessä yhdistyksessä hyväksi lintupaikaksi.

Kylätoimikunta on yhdessä Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistyksen kanssa järjestänyt sinne linturetkiä. Alueen omistaja Teuvo Koivula on rakentanut Kärpäslammille pienen lintutornin ja ruopannut lammikkoa linnuille suotuisaksi. Aluetta tullaan käytetään tulevaisuudessa enemmänkin lintuharrastukseen. Suunnitteilla on muutaman ladon sisustaminen bongareille piiloksi ja yöpymispaikaksi.

Kauhaneva

Kylän itälaidalla on puolestaan Pohjankankaan-Kauhanevan luonnonsuojelualue, ja paljon Naturaan merkittyjä alueita. Kyläläiset ovat oppineet elämään Naturen kanssa, eikä asiasta valiteta. Valtio ostaa maita luonnonsuojelualueiksi.

Luonnonsuojelualue on luonnontilassa olevaa suota ja kangasmetsää. Sitä ei kuitenkaan hyväksytty hiljaisten alueiden luetteloon, koska muutaman kerran vuodessa Niinisalon tykistöharjoitusten kumu kuuluu siellä. Yleensä siellä kuulee vain luonnon omia ääniä. Alueen helmi on Kauhalammi, jonka suovedessä on hieno uida, ja kyläläiset käyvätkin siellä ahkerasti virkistäytymässä. (Kauhalammi on Kauhajoen puolelle, mutta kulku sinne on Satakunnan puolelta)

Kyläläiset ovat rakentaneet luonnonsuojelualueen kupeeseen palvelupisteen Lanttalaureen kodan, jossa valmistetaan (lähi)ruokaa nuotiolla ryhmille tilauksesta. Kylätoimikunta, ja muutkin järjestöt järjestävät paikalla monenlaisia tilaisuuksia.

On näköpiirissä, että ihmiset yhä enenevässä määrin alkavat etsiä hiljaisuutta ja luonnonrauhaa, ja sitä löytyy yllin kyllin Kauhanevan maastosta. Suunnitteilla on palvelujen laajentaminen seuraavalla Leader- ohjelma kaudella.

Soranotto

Pohjankankaalla on mahtavat soravarat, ja niitä on sieltä paljon kaivettukin. Maisema on osittain pilalla. Tiedossa ei ole, että soranottoalueet laajenisivat enää. Soranotto yritetään keskittää määräyksillä jo olemassa oleviin paikkoihin. Vanhat montut pitää maisemoida, ja istuttaa rinteille puita, joten tilanne tulee parantuman tulevaisuudessa.

Jätehuolto

Suurin osa kyläläisistä järjestetyn jätehuollon piirissä. Lehtien keräyspiste entisellä Valttun kaupalla. Suunnitteilla on muutamia yhteisiä jäteveden puhdistamoja.

Kylätoimikunta on järjestänyt romunkeräystempauksia.

YHDISTYSTOIMINTA

Ämmälänkylässä toimii **Ämmälän vesiosuuskunta ja Mattilassa Mattilankylän vesiosuuskunta.**

Ämmälän maamiesseura herättiin täydestä unesta horrokseen, jotta se voisi toimia Ämmälän kylätoimikunnan kattojärjestönä, koska oli valmiiksi rekisteröity, ja toiminnassa mukana kuitenkin samat henkilöt.

Kauhakorven erämiehet toimivat aktiivisesti jahtikaudella. Hirviseurueeseen kuuluu noin 15 henkilöä.

He myös järjestävät 22.12. tilaisuuden jossa julistetaan joulurauha luonnon eläimelle Lanttalaureen kodalla. Erämiehet ovat myös rakentaneet kolme kotaa yleiseen käyttöön: Latikan kota sijaitsee Kauhanevan kupeessa, Mätikistön kota lähellä Nummijokea ja Lanttalaureen kota Arvo Hautalan entisessä soramontussa.

Ämmälän keskustan paikallisyhdistys toimii tarvittaessa, ja on pitänyt säädetty kokoukset.

Ämmälän ja Kauhakorven maatalousnaisten toiminta on hiipunut, jäljellä on astiasto, jota nyt hoitaa Irja Leppänen ja sitä säilytetään Sopukan Hovin varastossa.

Kyläläiset toimivat monissa pitäjän ja alueen yhdistyksissä.

Kylän luottamushenkilöt

Kunta:

Sami Laitila, kunnanvaltuutettu, kunnanhallituksen jäsen, rakennuslautakunta, kunnallisjärj. Varapj

Timo Puska, kunnanhallituksen jäsen

Anne Aho, kunnanvaltuutettu, perusturvalautakunnan jäsen

Päivi Suominen, koululautakunnan puheenjohtaja

Iiris-Maija Koivujärvi-Viitala, teknisen lautakunnan jäsen

Lauri Viitala, perusturvalautakunnan jäsen

Riina Talberg vapaa-ajan lautakunta

Marko Yli-Kauhaluoma, kunnanhallituksen varajäsen

Arto Papunen, vapaa-ajan lautakunta varajäsen

Sulo Viitala, maanjakotoimituksen uskottu mies

Seurakunta:

Lauri Viitala, kirkkovaltuutettu, jumalanpalvelus- ja musiikkityön johtokunnan
Kaarina Hautala, lähetys sihteeri
Minna Majuri, diakoniatyön johtokunta
Arto Papunen, diakoniatyön johtokunta
Anne Aho, kasvatustyön johtokunta, pj.
Jaakko Viitala, kasvatustyön johtokunta
Heli Yli-Kauhaluoma, jumalanpalvelus- ja musiikkityönjohtokunta
Arto Papunen, diakoniatyön johtokunta

TAVOITE:**KYLÄMME OLISI ASUTTU JA ELINVOIMAINEN TULEVAISUUDESSAKIN**

VAHVUUDET Nuoret perheet Suuri sosiaalinen pääoma Hyvä paikka asua Hyvät pellot Puhdas luonto Rauhallinen paikka Laajakaistayhteydet Sarvelan kyläkoulu Kirkonkylän koulu Kirkonkylän palvelut hyvät ja lähellä Aktiivinen kylätoiminta Talkootyö Yhteishenki Naapuriapu Luonto lähellä Yhteiset tilaisuudet Puhdas vesi Raitis ilma Sopukka Lanttalauree	HEIKKOUEDET Asunto- ja tonttipula Tieolot Työttömyys Matkailupalvelujen markkinointi Osa kyläläisistä passiivisia Nuoret eivät osallistu Lanttalaureen kehittäminen Maanviljelyn kannattamattomuus Kylän markkinointi uusille asukkaille Muutama talo rappeutuu autiona
UHAT Eu:n maatalouspolitiikka Kunnan työllisyystilanne Uusia asukkaita ei muuta kylään Nuoret muuttavat pois Sukupolven vaihdokset vaikeutuvat	MAHDOLLISUUDET Luontomatkailun monipuolistaminen Uudet viljelykasvit Energiaviljan kasvatusta Pienyritykset Vapaa-ajan asunnot ympärivuotisiksi Erikoisosaaminen Suurten ikäluokkien paluu "kotiin" Karvian harrastusmahdollisuudet

ONGELMA	RATKAISU
Asunto- ja tonttipula	Kartoitetaan tonttimaat (kylätoimikunta)
Tieolot	Pommitetaan päättäjiä (kaikki kyläläiset)
Työttömyys	Toimitaan kunnallisella tasolla tilanteen parantamiseksi Kannustetaan pienyrittäjyyteen.(kaikki kyläl.)
Matkailupalvelujen markkinointi	Toimitaan yhdessä muiden kanssa (Karvian Matkailu ry:n jäsenenä)
Osa kyläläisistä passiivisia	Toiminta houkuttelevammaksi (Kylätoimikunta) Kutsutaan ihmisiä mukaan henkilökohtaisesti
Nuoret eivät osallistu	Tarjotaan omaa toimintaa ja vastuuta.
Lanttalaureen kehittäminen	Uudet Leander-hankkeet (Maamiesseura + ktk.)
Maanviljelyn kannattamattomuus	Esitellään uusia mahdollisuuksia (Maamiesseura)
Kylän markkinointi uusille asukkaille	Kun asuntoja tai tontteja, tehdään kampanja, valitaan kylälle tonttivastaava

KONKREETTISET TOIMET JA TEKIJÄT

Kyläsanomat ja internet sivut	Iris-Maija Koivujärvi-Viitala
Tonttien etsintä ja markkinointi	Sami Laitila

